

razodel, so poterdili mnogi veljavni slovenski pisatelji. Posebno važno pa bo našim bralcem zvediti, kaj o tem dva gospoda mislita, ki jih ponosno med pervake slovenskega slovstva štejejo; nju mnenje bi utegnilo končati omenjeno pravdo.

Svitli knez in škof lavantinski so mi 12. t. m. blagovolili sledeče pisati: „Kar ste nam v slovniške sodni v 36. listu povedali, ste moje misli skoz in skoz zadeli in posneli. Taka sodnija bila bi cvet brez sadu. Le svoje terme se ne deržimo, pa enokoljko čez prag se ozrimo; posnemajmo, kar je dobro in prav po duhu slovenščine; zloga bo polahoma sama došla; posiloma se doiti ne dá. Tudi Nemci jo v pisariji še neprenehoma lovijo. Gledati moramo na reč, ne toliko na minljive oblike — vražje spotike v napredovanji slovstva našega“.

Slavni gosp. profesor Metelko pa so mi 21. dan t. m. sledeče na znanje dali: „O zadevi slovenske sodnije ste Vi, odkritoserčno govorim, vse tako dobro premislili in po vsi ozornosti tako razločno povedali, da ne morem bolje storiti, kakor reči, da sem vès Vaših misel, in s tem, menim, je vsa ta reč dognana“.

Za poduk in kratek čas.

Pismice od zamaknjenih.

(Konec.)

Sedaj, dragi moj, ti hočem povedati: kako se tudi narejati zamore zamaknjenstvo. Ker pa ne želim, da bi tudi ti to skušal, kar ni za nobeno rabo in za nobeno korist, ti bom razložil to reč le ob kratkem.

Ni vsakdo pripraven, družega zamakniti. Naj pripraviš za to je zdrav in močan človek od 25 do 50 let, terdne volje in živega zaupanja na to. Tudi mora s tisto osebo, katero zamakniti hoče, enacih občutkov biti, ker brez sočutja (ohne sich in Rappert zu setzen) se ne izbudi zamaknjenstvo. Da se pa to sočutje izve ali če je moč izbudi, se delajo nekatere priprave (praeparirende Behandlung). Zamakovavec (Magnetiseur) prime v ta namen rami tiste osebe, katero hoče zamakniti, z obema rokama tako, da pavca položi v podpashi, vse druge perste pa na ramo, potem večkrat močno stisne in strese pleča itd.

Mu je to po sreči šlo in če vidi, da bo kaj, začne pravo zamakovanje (effektive Behandlung), katero se večidel z roko opravlja in se rokovanje (Manipulation) veli. To pa se opravlja ali z rahlim gladenjem ali z močnejim stiskovanjem. Zavolj spodobnosti je oseba sicer oblečena, pa le s prav lahko obleko in ne s svilnato; zamakovavec jo gladi od glave do nog in od nog do glave nazaj v okrožji ali z dlanom ali robom roke.

— Če jo pa hoče zamakniti z močnejim stiskovanjem, položi eno roko na želodec osebe, drugo pa na tisti del, ktere posebno hoče zdramiti. Pri vsem se ravna po posebnem redu, po skušnjah poterjenem, v tihi in bolj tamni sobi, pri srednji toploti, vsaki dan ravno ob tisti uri, in skoz več mescev stanovitno, pervekrati ne čez četert ure, pozneje pa tudi celo uro. Oseba leži, ali napol sedi napol leži. Če se zamaknjenstvo že približuje, jo začne na posebno vižo po očéh gladiti (Sopiren), da jo spravi v spanje.

Ko je zaspala in je z neprenehanim gladenjem v pravo zamaknjenstvo djana, začne v teh sanjah razodevati vse tiste reči, ki jih slišimo in vidimo pri zamaknjenih, da uganujejo misli drugih ljudi, — da berejo pisma, ki jim jih pokladamo na žlicico ali na konec prstov, — da govorijo v ptujih jezicah, — da pripovedujejo prihodnje prigodbe, — da razlagajo svojo bolezen in pomočke zoper njo in sto drugih reči, ktere si lahko mislimo, ako pri vsem tem le tega nikoli ne pozabimo, česar se nam dostikrat sanja že v navadnem spanji.

Vidiš, prijatelj, to je tista skrivnost, ktere nekteri celó verjeti nočejo, drugi pa malikujejo o nji, da take osebe so kaj posebnega božjega. Oboje je skoz in skoz napčno,

česar si sedaj menda do dobrega sam prepričan. Zamaknjenstvo je prosta natorna prikazen, ktera se včasih sama po sebi nareja, nar večkrat pri bolj občutljivih ženskah iz spolovilnih vzrokov, — pa jo tudi mi narediti zamoremo. Gotovo pa se kaže tudi v zamaknjenih prečudna moč duševnega življenja, ktero se tako rekoč začasno loči od telesnosti in se povzdigne v sanje, za ktere nimamo nobenega merila, nobenega zakona; le to za gotovo vémo, da so sanje navadnega človeka v nenavadnem stanu. Teh sanj in v tem nenavadnem stanu ne moremo tajiti, — al nespametno in pregrešno je, če jim pritikujemo kaj božjega, ker le prevečkrat je tudi goljufija in sleparija zraven. Od zamaknjenstva sploh tedaj res veljajo besede pesnika, ki pravi:

Kdor nič ne verjame, veruje premalo;

Kdor pa verjame vse, veruje preveč.

Slovanski popotnik.

* Letos izhaja v našem cesarstvu 36 slovanskih časopisov, 16 českich, 7 poljskih, 11 jugoslavenskih, 2 rusinska, med kterimi jih izhaja v Pragi 10, v Lvovu 5, v Zagrebu 4, na Dunaji 3, v Berni 2, v Ljubljani 2, v Peštu in Budinu 2, v Krakovi 2, v Novem Sadu, Banski Bistrici, Humpolcu, Tešinu, v Zadru in Celovcu po enem.

* Koledarjev slovanskih je prišlo za to leto blizo 40 na svetlo, naj več v českem jeziku.

* Družtvo sv. Mohora šteje že 1038 družbenikov.

* V cesarski knjižnici na Dunaji je blizo 16.000 rokopisov v gerškem, hebrejskem, kitajskem, indiskem itd. jeziku, 12.000 evropskih rokopisov na papiru, 12.000 prvotiskov, 280.000 knjig nove dōbe, 6000 zvezkov muzikalnih in 8800 rokopisov od imenitnih mož.

* Gosp. Dragotin Havliček, nekdanji zastopnik na zboru državnem avstrijskem in vrednik českich „Nar. Novin“ in „Slovana“, ki je moral čez 4 leta v Briksenu (na Tiroljskem) zunaj svoje domovine živeti, je unidan dobil dovoljenje, da se sme spet nazaj domú verniti.

* Sloveni v Lužicah (Lausitzer-Wenden) stanujejo v 729 soseskah in štejejo 164.000 duš, 153.000 jih je evangelijske vére, 11.000 pa katoliške. V 95 cerkvah jim oznanuje 114 duhovnov besedo božjo; šol imajo 190, v kterih uči 210 učiteljev v lužiško-serbskem narečji; „matica“ njih veselo napreduje.

* 13. dan tega mesca se je praznoval 60letni rojstni dan slavnega Šafarika, ki je bil, slovanskemu slovstvu na čast, rojen 13. maja 1795 v Kabalarovu na zgornjem Ogerskem.

* Iz našega cesarstva se je na Rusovsko izpeljalo leta 1852 za 5 mil. 899.444 sreb. rubljev blaga, iz Rusovskega v naše cesarstvo pa za 5 mil. 709.897 rubljev, — leta 1853 pa iz Avstrije v Rusijo za 5 mil. 869.341 rublj., iz Rusije v Avstrijo pa za 7 mil. 640.005 rubljev.

* Slavensko knjižestvo dobiva na Danskem in posebno v glavnem mestu Kodanji zmiraj več prijav; neki dr. Thorson je začel izdajati biblioteko „slavenske beletristike“; posebno pozornost izbujajo arheologične preiskave českega pisatelja prof. Vocela.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Tersta. * Kmali bomo imeli pri nas več pitne vode, ker raka (vodovod) od Nabrežine v Terst se bo napravila s kapitalom od 660.000 fl., ki se je nabral po akcijah. Železnica bo nek prihodnje leto gotova.

Iz Ljubljane. Mnogo družtvenikov krajskega muzeja je razodelo željo, naj bi se napravljali od časa do časa zbori, v kterih bi se družtveniki pomenkovali o mnogoverstnih védah in znanstvih, ki obsegajo obširno polje

tega natoroznanskega društva, ker namen njegov gotovo ne more biti le, da bi shranovalo iz dežele prejete stvari in jih dajalo ogledovati včasih. Sl. oskerbstvo muzealno je z razglasom od 8. t. m. izgovorilo, da je radostno sprejelo željo zastran omenjenih shodov ter je na 13. dan prihodnjega mesca povabilo družtvenike: naj se snidejo popoldne ob štirih v zgornjih sobah muzeja, da se pogovoré, kako in kdaj naj bi bili shodi tega društva itd. Res je želeti, da bi prav obilo družtvenikov se vdeležilo tega zbora ne le iz mesta, temuč tudi iz dežele, ker živo napredovanje tega društva, ki je zdaj lahko mogoče, bo deželi in vedam gotovo le v korist in slavo. — Ministerstvo pravosodja je za krajnsko deželo spet 3 nove pravdne dohtarje izvolilo: eden, dr. Jožef Burger, bivši advokatski kandidat v Radoljci, pride v Krajn, — drugi, dr. Ignaci Wenedikter, bivši konceptni praktikant pri c. k. dnarstveni prokuraciji, pride v Kočevje, — tretji, dr. Štefan Spazzapun, bivši advokatski kandidat v Gorici, pride v Vipavo.

Novičar iz raznih krajev.

Po naznanilu vladnega časnika „Oest. Corr.“ je šel 21. dan t. m. iz Dunaja en kurir v Pariz, drug pa v London z novim nasvetom, kako naj bi se tretji, tako težavni člen zavolj črnega morja v dosego mirne sprave rešil; „Oest. Corr.“ se nadja, da bote angleška in francoska vlada poterdile ta novi predlog in da bi se potem utegnile iznova na Dunaji začeti obravnave za končanje vojske. Da rusovska vlada tudi še zmiraj pričakuje novega začetja dunajskih obravnav, se smé iz tega misliti, ker rusovski poslanec Titov še ni zapustil Dunaja. Po „N. Preuss. Zeit.“ pa je nek novi nasvet dunajske vlade sledečega zapopadka: „Turška in rusovska vlada naj se v posebni pogodbi zedinite same, brez angleške in francoske, koliko vojnih ladij naj vsaka ima na črnem morji; v ti pogodbi pa mora biti izgovorjeno, da je angleški in francoski vladi zmiraj dopušeno, da smete imeti dvoje vojnih ladij na tem morji; turška vlada prevzame, to posebno pogodbo zaveznim vladam vediti dati.“ — Kmali se bo slišalo, kaj bote angleška in francoska vlada na ta predlog odgovorile. Da pa ste pripravljene se še v posvetovanje spustiti, je očitno iz odgovora Palmerstonovega in Ruselovega v spodnji zbornici unidan, ko je državni zastopnik Gibson hotel zvedeti: kaj prav za prav misli avstrijska vlada, in sta mu oba odgovorila, da dunajske obravnave še niso končane in da bi prezgodnje javno pretresovanje utegnilo škodovati. — Iz Krima razglašajo naj novejša novíce, da že odločeni oddelk zavezne armade si ni upal udariti proti Kerču, ker Rusi žugajo z veliko silo napasti sovražnika, vojskovodjem francoskim, angležkim in turškim se je tedaj potrebno zdelo, naglo ma združiti obilo armade, pa tudi vsim rezervam, ki so že določene za vojsko v Krim in so pripravljene stale na Turškem, je bilo ukazano, berž na ladije se podati in jadrati na bojišče. — Novi višji poveljnik francoske armade Pelissier je 44 let star in sila prederzen general, ki je v Afriki se pogumnega vojskovodja skazal; pripoveduje se od njega, da se je dal enkrat v boji z Arabci čez okope (šance), nad ktere si njegova armada ni upala, od treh svojih vojakov nalašč zatega voljo vreči, da bojo potem vsi za njim uderli, ko bojo vidili, da je poveljnik njih v nevarnosti, — in res se je zgodilo, kakor je mislil. Od tega prederznega generala pričakuje sedaj cesar Napoleon, da bo doveršil, česar si ni upal odstavljati general Canrobert. — Po naznanilu ministra Palmerstona tista četa, ki je dobila imé „turških kosakov“, zapopada v rusovski vojski vjete Poljce in množico družih Poljcov, ki so dosihmal živeli na Angležkem ali Francozskem; ta četa, oblečena in na bojišče prepeljana na an-

gležke stroške, je v službi turški in na zastavi svoji (na banderu) ima križ in polomesec. — Turška vlada je 6. dan t. m. po vsih kristjanskih, nji podložnih soseskah oklicala, da bo izmed kristjanov nabrala za sedanjo vojsko 20.000 rekrutov. Ker pa še ni izgovorila, da imajo kristjani enake pravice kakor Turki, in tedaj kristjan ne more upati, da bi čast oficirja doseči mogel, se bojo, zlasti Gerki, ustavljali ti novi vredbi. — Rusovska vlada je zapovedala iz jetnišnic vsih tistih mest, ki na meji avstrijskega cesarstva, podonavskih knezij in Krima stojé, vse jetnike berž preseliti v notrajne kraje Rusovskega. — Po naznanilu „Wien. Z.“ je bil 6. dan t. m. na Cetinji pred gradom knezovim velik narodni zbor, v katerem je knez oklical red dednega nasledstva in nov kazenski zakonik. Določeno je, da sinovi njegovi so po starosti njegovi prvi nasledniki; ako bi on sina ne imel, pa pride sin njegovega brata Mirka na versto; ako bi pomerli vsi ti pravedni nasledniki, ima narod pravico, si novega kneza voliti, pa vselej iz rodovine Petrovičev. Po novem kazenskem zakoniku je vprihodnje tudi na kervno osveto (Blutrache) postavljena smertna kazen. V tem zboru je bil Černogorcem na novo tudi dvojni davek napovedan, namreč davek od zemljiš in pa davek od pašnikov za konja ali govedo po 20 kr., za drobnico po 2 kr. Vsi žalostni in pobiti so šli Černogorci domú, ker so že brez davkov v velicah nadlogah. — Konkordat med papeževu oblastjo in avstrijsko vlado je sklenjen, in veliki škof in knez dunajski se pripravlja že iz Rima na pot domú.

Angelj tužnih.

Ko obide strah duhá,
Angelj pride spod nebá,
Pride v hali žalostni,
V hali tamno-višnjevi.
V levi črn veré ima,
Ki napolnjen je solzá;
Zlije jih na pota vse,
Po katerih človek gre:
Kodar solze padajo,
Rožam glavce sahnejo,

Trava hitro se suší,
Zemlja pusta ne rodí.
V desni angelj pa ima
Plošo gladko zgol zlatá,
Pred oči mu jo derží,
Kaže v nji pretekle dni,
Mu v svitlosti jasni spet
Kaže čas prihodnih let;
Upu serce se odpre,
Duh otožni zjasni se. X.

Kratkočasnica.

(Pogovor dveh sosedov.)

Janko. Povej mi, prijatel, al ni Sebastopolj, od kterege se že skor celo leto govori, lastno imé, kakor Boštjan, ali kak drug primek?

Jože. Lastno imé je, pa zakaj vprašaš?

Janko. Lej, deset patik sem že preiskal, pa nikjer ga ne najdem. Kdaj pa vendar pade ta Sebastopolj?

Jože. Al ne veš tega? — Nikoli. Novomeščanski.

Stan kursa na Dunaji 24. maja 1855.

Obligacije	5 %	80 fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl.	81 1/2 fl.
državnega	4 1/2 %	69 3/4 "	Windišgrac. " "	20 " 29 1/4 "
dolga	4 %	63 "	Waldstein. " "	20 " 29 "
	3 %	49 "	Keglevičeve " "	10 " 10 "
	2 1/2 %	40 "	Cesarski cekini.	5 fl. 55
Oblig. 5% od leta 1851	B 96	"	Napoleonkor (20 frankov)	9 fl. 59
Oblig. zemljiš. odkupa 5%	71	"	Suverendor	17 fl. 15
Zajem od leta 1834 . . .	218 1/2	"	Ruski imperial	10 fl. 11
" " 1839 . . .	117	"	Pruski Fridrihsdor . . .	10 fl. 35
" z loterijo od leta 1854	102	"	Angleški suverendor . .	12 fl. 26
" národní od leta 1854	85	"	Nadavk (agio) srebra:	
			na 100 fl.	28 1/4 fl.

Loterijne srečke:

na Dunaju } 23. maja 1855: 90. 33. 18. 76. 73.
v Gradcu } 28. 54. 15. 65. 80.
Prihodnje srečkanje bo na Dunaji in v Gradcu 2. junija 1855.

Današnjemu listu je priložena 28. pola Vertovcove „občne povestnice“.